

Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol

Lleoliad:
Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd

Dyddiad:
Dydd Iau, 18 Hydref 2012

Amser:
08:30

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Polisi: Marc Wyn Jones
Clerc y Pwyllgor
029 2089 8505 / 029 2089 8120
pwylgor.CCLLI@cymru.gov.uk

Agenda

Cyfarfod preifat cyn y prif gyfarfod – 08.30 – 08.50

1. Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

2. Craffu ar gyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru 2013/14 (08.50 – 09.50) (Tudalennau 1 – 12)

Llywodraeth Cymru
CELG(4)-23-12 – Papur 1

Huw Lewis AC, Y Gweinidog Tai, Adfwyio a Threftadaeth
John Howells, Cyfarwyddwr Tai, Adfwyio a Threftadaeth
Kath Palmer, Dirprwy Gyfarwyddwr, Cartrefi a Lleoedd

3. Craffu ar gyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru 2013/14 (09.50 – 10.30) (Tudalennau 13 – 18)

Llywodraeth Cymru
CELG(4)-23-12 – Papur 2

Leighton Andrews AC, Y Gweinidog Addysg a Sgiliau
Carla Lyne, Dirprwy Gyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol
Caroline Turner, Dirprwy Gyfarwyddwr Uned y Gymraeg

4. Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y canlynol: (10.30)

Eitemau 5 i 8b

5. Ymchwiliad i Uwch Gynghrair Cymru – ystyried yr adroddiad drafft (10.30 – 10.50) (Tudalennau 19 – 63)

6. Trafod blaenraglen waith y Pwyllgor (10.50 – 11.00) (Tudalennau 64 – 65)

7. Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer y Bil Bathodynnau Parcio Personau Anabl – Ystyried y dystiolaeth a'r adroddiad drafft (11.00 – 11.20) (Tudalennau 66 – 82)

- Tystiolaeth gan Anabledd Cymru;
- Adroddiad drafft.

8. Papurau i'w nodi (11.20)

CELG(4)-23-12 – Papur 3 – Gwybodaeth ychwanegol gan Sue Cohen
(Tudalennau 83 – 90)

CELG(4)-23-12 – Papur 4 – Gwybodaeth ychwanegol gan yr Athro Teresa Rees
(Tudalennau 91 – 112)

Eitem 2

Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol

Dyddiad: 18 Hydref 2012

Amser: 8:50 - 9:50

Teitl: **Papur tystiolaeth ar y Gyllideb Ddrafft:
Y Gweinidog Tai, Adfywio a Threftadaeth**

Cyflwyniad

1. Mae'r papur hwn yn darparu gwybodaeth ariannol gefndirol i'r Pwyllgor ynglŷn â chynlluniau gwariant y Gweinidog Tai, Adfywio a Threftadaeth, fel y'u hamlinellir yn y Gyllideb Ddrafft.
2. Mae Atodiad A yn rhoi dadansoddiad o'r Gyllideb Ddrafft, fesul Cam Gweithredu a fesul Llinell Wariant (BEL) o fewn pob Cam Gweithredu.

Cefndir a Chrynodeb

3. Gellir crynhoi ffigurau'r gyllideb ddrafft ar gyfer y Prif Grŵp Gwariant (MEG) Tai, Adfywio a Threftadaeth fel a ganlyn:

Maes y Rhaglen Wariant	Cyllideb Atodol 2012-13 £'000	Cyllideb Ddrafft 2013-14 £'000	Cynlluniau Dangosol 2014-15 £'000
Refeniw:			
Polisi Tai	150,493	150,736	150,741
Cartrefi a Lleoedd	15,038	17,278	17,278
Y Celfyddydau	34,802	35,643	35,643
Amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd	37,436	37,445	37,445
Chwaraeon a gweithgareddau hamdden egnïol	24,923	24,853	24,899
Y cyfryngau a chyhoeddi	3,980	3,926	3,926
Yr amgylchedd hanesyddol	11,658	11,541	11,541
Cyfanswm Refeniw	278,330	281,422	281,473
Cyfalaf			
Polisi Tai	1,641	1,641	1,641
Cartrefi a Lleoedd	302,566	263,529	257,029
Y Celfyddydau	455	450	450
Amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd	3,973	4,043	4,043
Chwaraeon a gweithgareddau hamdden egnïol	345	345	345
Y cyfryngau a chyhoeddi	25	25	25
Yr amgylchedd hanesyddol	5,313	5,031	5,031
Cyfanswm Cyfalaf	314,318	275,064	268,564
Cyfanswm y DEL*	592,648	556,486	550,037

* Nid yw'r ffigurau hyn yn cynnwys y cyllidebau Gwariant a Reolir yn Flynyddol. Rhoddir manylion isod.

- Mae'r tabl uchod yn adlewyrchu ailstrwythuro'r cyllidebau er mwyn rhoi cryfach pwyslais ar gyflawni blaenoriaethu'r Llywodraeth, gan gynnwys cyflenwi tai ychwanegol ochr yn ochr â'r gweithgarwch adfywio, a chydabod pwysigrwydd mabwysiadu dull integredig yn ein gweithgareddau ailddatblygu. Darperir cysoniad o'r ailstrwythuriad cyllidebau yn Atodiad B

Newidiadau i'r gyllideb

- O gymharu â'r cynlluniau dangosol ar gyfer 2013-14 a 2014-15 a gyhoeddwyd yng Nghyllideb Derfynol 2012-13, mae cyfanswm y dyraniad MEG ar gyfer Tai, Adfywio a Threftadaeth wedi cynyddu o **£14.3m yn 2013-14 a £7.8m yn 2014-15**. Cyfansoddir y newidiadau hyn fel a ganlyn:

	Cyllideb Ddrafft 2013-14 £'000	Cynlluniau Dangosol 2014-15 £'000
Refeniw:		
Cyllid ychwanegol ar gyfer y Bond Tai	2,000	2,000
Trosglwyddo'r Tribiwnlys Eiddo Preswyl allan i'r MEG Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	(175)	(170)
Cyfanswm Refeniw	1,825	1,830
Cyfalaf:		
Cyllid cyfalaf ychwanegol ar gyfer :		
Partneriaeth Tai Cymru – i gynorthwyo cyflawni'r flaenoriaeth 'Buddsoddi mewn tai	6,000	6,000
Cynllun Ailddatblygu Tai Gorllewin y Rhyl	5,000	
Adfer Hen Neuad y Dref ym Merthyr Tudful	1,500	
Cyfanswm Cyfalaf	12,500	6,000
Cyfanswm	14,325	7,830

- Yn ogystal, gwnaed nifer o newidiadau rhwng llinellau cyllideb. Yn benodol, mae'r cyllidebau refeniw ar gyfer adfywio ac ar gyfer polisi tai wedi eu cwtdgi £1.8m a £0.2m yn eu trefn, a'r cyfanswm o £2m wedi ei drosglwyddo i linell gyllideb newydd sy'n darparu cymorth refeniw ar gyfer costau ariannu buddsoddiad uwch mewn tai cymdeithasol. Mae'r swm hwn, ynghyd â'r dyraniad ychwanegol i'r MEG o £2m, a drosglwyddwyd o'r MEG Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu, wedi creu cyfanswm llinell gyllideb o **£4m** i'w ddefnyddio ar gyfer costau ariannu mecanwaith newydd i gynyddu'r buddsoddiad mewn tai cymdeithasol. Bydd hyn yn darparu buddsoddiad rhag blaen o tua £100m ac yn cyflenwi mwy na 1,250 o unedau eiddo.

Y Rhaglen Lywodraethu

7. Mae cylch gwaith yr Adran yn un eang, sy'n cynnwys cyfrifoldeb am ddatblygu a gweithredu polisiau ar dai, adfywio, y celfyddydau, diwylliant, chwaraeon a gweithgareddau hamdden egniol, amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd, a'r amgylchedd hanesyddol.
8. Mae nifer o brif nodau'r Adran yn cael eu hadlewyrchu ledled y Rhaglen Lywodraethu, ac y mae'r Gyllideb Ddrafft hon yn nodi'r hyn y byddwn yn ei gyflenwi yn 2013-14 a thu hwnt. Byddwn yn sicrhau bod gan bobl dai cynnes a diogel, o ansawdd da, i fyw ynddynt, a gwasanaethau effeithiol i sicrhau eu bod yn cael y gefnogaeth sydd ei hangen i fyw yn annibynnol. Mae'n debygol mai yn y tymor hir y teimlir effaith rhai o'n hymyriadau yn y maes hwn, wrth inni newid y ddeddfwriaeth gynllunio ac ychwanegu at ein stoc o dai cymdeithasol.
9. Byddwn yn parhau i adfywio aneddiadau a chymunedau allweddol gan gynnwys ein trefi glan môr; ac yn cefnogi diwylliant a threftadaeth Cymru drwy ddarparu gwell sylfaen o leoedd, diwylliant, chwaraeon a chyfryngau bywiog a ffyniannus.

Y Blaenoriaethau Cyllidebol

10. Rwyf wedi cynnal adolygiad o'm cyllidebau er mwyn sicrhau eu bod yn gwbl gydnaws â'r blaenoriaethau a bennir yn y Rhaglen Lywodraethu. Golygodd hyn ail flaenoriaethu'r cyllidebau refeniw, a thrwy hynny drosglwyddo £1.8m o'r gyllideb adfywio a £0.2m o'r gyllideb polisi tai i Fenter Tai newydd er mwyn sicrhau £100m o fuddsoddiad ychwanegol mewn tai cymdeithasol, a gefnogir gan gyllideb refeniw fel a nodir uchod – mae hyn yn adlewyrchu'r angen gor-redol i ddarparu tai ychwanegol ar gyfer cymunedau Cymru.
11. Yn ychwanegol, mae'r Is-adrannau Tai ac Adfywio a'u cyllidebau cysylltiedig wedi eu hailstrwythuro, er mwyn creu Is-adrannau newydd, sef Polisi Tai, a Cartrefi a Lleoedd – er mwyn cryfhau'r pwyslais ar gyflawni blaenoriaethau'r Llywodraeth. Mae'r Is-adran Cartrefi a Lleoedd yn dwyn at ei gilydd y cyfrifoldebau am gyflenwi tai ychwanegol, safonau tai a chyllid arloesol, ochr yn ochr â gweithgareddau adfywio, gan gydnabod pwysigrwydd dull integredig o ymgymryd â'n gweithgareddau ailddatblygu.
12. Y canlynol yw'r prif weithgareddau yn y Rhaglen Lywodraethu a gyflenwir o'r portffolio hwn:

Tai

13. Roedd ein Papur Gwyn ar Dai, a gyhoeddwyd yn 2012, yn pennu rhaglen uchelgeisiol o weithredu deddfwriaethol ac anneddfwriaethol er mwyn cyflawni fy mlaenoriaethau strategol ar gyfer tai, sef: cynyddu'r cyflenwad o dai; gwella ansawdd y cyflenwad; a gwella'r gwasanaethau sy'n ymwneud â thai – yn enwedig i rai sy'n agored i niwed neu'n ddigartref.

Cynyddu'r Cyflenwad a'r Dewis o Dai

14. Rydym yn gweithio i ysgogi adeiladu tai drwy weithredu o fewn y system gynllunio i ryddhau mwy o dir; drwy hwyluso rhyddhau tir cyhoeddus ar gyfer adeiladu tai; a thrwy ymchwilio i ddulliau arloesol o ysgogi buddsoddi preifat mewn tai. Bydd y mesurau a bennir yn y Bil Tai a'r Bil Cynllunio yn cefnogi hyn. Cyhoeddwyd y cynigion ar gyfer y Bil Tai a chamau eraill i gynyddu'r cyflenwad o dai, yn y Papur Gwyn ar Dai.
15. Mae cynyddu'r cyflenwad a'r dewis o dai yn sylfaenol i'r ymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu i sicrhau bod gan bobl dai i fyw ynddynt sy'n gynnes a diogel ac o ansawdd da. Ar 14 Mai, amlygais f'ymrwymiad i gynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy drwy gyhoeddi targedau tai newydd ar gyfer tymor y Llywodraeth bresennol. Ein nod yw sicrhau yr adeiledir 7,500 o dai fforddiadwy newydd ac y dygir 5,000 o unedau gwag yn ôl i'w defnyddio fel tai annedd. Y canlynol yw rhai o'r mentrau a fydd yn cyfrannu at gyrraedd y targedau hyn:
- **Creu'r llinell gyllideb refeniw £4m i gynorthwyo rhagor o fuddsoddi mewn tai cymdeithasol** Tai, er mwyn cyflenwi dros 1,250 o unedau fel a nodir uchod;
 - Sicrhau cyllid ychwanegol o **£6m y flwyddyn** yn 2013-14 ac yn 2014-15 i ehangu **Partneriaeth Tai Cymru**, sy'n bartneriaeth ar y cyd â chymdeithasau tai. Bydd y buddsoddiad ychwanegol hwn yn trosoli i mewn £48m ychwanegol o'r sector preifat, ac yn cyflenwi 560 o dai fforddiadwy ychwanegol; a
 - Cronfa ar gyfer benthyciadau ailgylchadwy yw sylfaen y rhaglen Troi Tai'n Gartrefi, **sydd â chyllideb o £10m a sefydlwyd yn 2012-13**. Bydd ad-daliadau o'r benthyciadau hyn yn cael eu hailgylchu dros y tair blynedd nesaf er mwyn dwyn rhagor o eiddo a fu'n wag am dymor hir yn ôl i'w ddefnyddio fel cartrefi.

Gwella ansawdd y tai

16. Mae sicrhau bod gan bobl gartref sy'n bodloni eu hanghenion – tai cynnes, fforddiadwy, diogel, mewn cyflwr da nad ydynt yn cael effaith andwyol ar yr amgylchedd – yn flaenoriaeth allweddol i Lywodraeth Cymru. Mae cartrefi pobl yn rhan hanfodol o'u bywyd, yn effeithio ar iechyd a lles ac ar ansawdd a chyfleoedd bywyd unigolion a theuluoedd. Rydym yn parhau i fuddsoddi £108m y flwyddyn ar gyfer y Lwfans Atgyweiriadau Mawr a'r Gronfa Taliadau Gwaddoli. Mae'r gyllideb hon yn ariannu atgyweiriadau mawr i dai awdurdod lleol, a thaliadau gwaddoli ar gyfer eiddo awdurdodau lleol sydd bellach wedi ei drosglwyddo i landlordiaid cymdeithasol newydd. Mae'r ddwy ffrwd gyllido yn cyfrannu at gyrraedd Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC), sydd â'r nod cyffredinol o sicrhau bod y stoc tai cymdeithasol yng Nghymru yn addas ar gyfer yr unfed ganrif ar hugain. Mae hyn yn sylfaenol i nifer o amcanion strategol Llywodraeth Cymru – megis mynd i'r afael ag amddifadedd a thlodi, gwella canlyniadau iechyd a chreu swyddi a chyfleoedd hyfforddi.

Gwella gwasanaethau a chymorth tai Tlodi ac amddifadedd sylweddol

17. Rydym yn parhau i fuddsoddi **£136m y flwyddyn** i gyflenwi cymorth ynglŷn â thai i bobl sy'n agored i niwed, drwy'r Rhaglen Cefnogi Pobl. Rhaid i'r rhaglen honno barhau'n flaenoriaeth os ydym am ymladd yn erbyn effaith y diwygiadau lles a'r dirywiad economaidd presennol. Mae'r rhaglen hon yn cynorthwyo tua 50,000 o bobl bob blwyddyn, ac yn darparu gwerth da am bob punt a fuddsoddir mewn amrywiaeth o raglenni.
18. Rydym hefyd wedi ymrwymo i atal digartrefedd, sef un o'r mathau mwyaf eithafol o amddifadedd, a byddwn yn cynnal y buddsoddiad o **dros £7m** i gefnogi'r agenda bwysig honno yn 2013-14. Rydym yn ceisio datrys yr anawsterau ochr-cyflenwad er mwyn bodloni'r galw, a bydd cynyddu'r nifer o dai fforddiadwy o gymorth yn hynny o beth. Mae'n gwaith yn cynnwys cymorth ym mhob maes i helpu pobl i ymdopi ag effaith y newidiadau mewn Budd-dal Tai sy'n rhan o agenda Llywodraeth y DU ar gyfer Diwygio Lles
19. Mae galluogi pobl i barhau i fyw yn eu cartrefi eu hunain cyhyd ag y bo modd yn flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru. O ganlyniad, rydym wedi diogelu ein buddsoddiad cyfalaf o **£1.6m** y flwyddyn yn y Rhaglen Addasiadau Brys, a byddwn hefyd yn darparu cymorth referniw o **£0.5m** i'r rhaglen honno. Ochr yn ochr â hyn, rydym yn darparu cyllid referniw o **£4.7m** yn 2013-14 ar gyfer yr asiantaethau Gofal a Thrwsio sy'n cyflawni'r gwaith, a'r gwasanaethau creiddiol sy'n darparu cyngor perthnasol. Mae'r rhaglen hon, ar yr un pryd, yn lleihau'r pwysau ar y GIG a'r gwasanaethau cymdeithasol, drwy alluogi pobl i adael yr ysbyty neu ofal preswyl cyn gynted ag y gallant. Rydym felly yn cryfhau'r cysylltiadau rhwng tai, iechyd a'r gwasanaethau cymdeithasol.

Adfywio canol trefi a threfi glan môr

20. Mae'r rhaglen adfywio yn cynnwys cyfres integredig o weithredu a buddsoddi a dargedir sy'n amcanu i wrthdroi dirywiad yr ardaloedd difreintiedig yng Nghymru a chyflawni adfywiad cynaliadwy. Bydd y gyllideb o **£66m** yn 2013-14 yn parhau i gynnal cyfres o ymyriadau a fydd yn canolbwyntio ar ardaloedd penodol yng Nghymru, lle byddwn yn cydweithio ag asiantaethau lleol i fynd i'r afael ag anghenion dybryd ac amddifadedd lluosog. Rydym yn cydweithio â phartneriaid o'r sectorau cyhoeddus a phreifat ac o'r trydydd sector, i ddatblygu a chyflawni cynlluniau gweithredu cydgysylltiedig a holistig a fydd yn rhoi sylw i'r anghenion a'r cyfleoedd lleol. Er mwyn cynyddu effaith hyn ar leoedd a phobl, defnyddir y cyllid buddsoddi i drosoli symiau ychwanegol o ystod eang o ffynonellau, gan gynnwys y Cronfeydd Strwythurol Ewropeaidd, y sector cyhoeddus ehangach a buddsoddwyr o'r sector preifat.
21. Mae Llywodraeth Cymru ar hyn o bryd yn cwblhau ei hymrwymyiadau ar draws y saith Ardal Adfywio (Blaenau'r Cymoedd, y Cymoedd Gorllewinol, Môn a Menai, Arfordir Gogledd Cymru, Aberystwyth, Abertawe a'r Barri) a raglenni a etifeddwyd gan gynnwys Casnewydd. Defnyddir y buddsoddiad o'n Hardaloedd Adfywio fel arian cyfatebol ar gyfer prosiectau sy'n denu cyllid Ewropeaidd; mae'r mwyaf o'r prosiectau hyn yn rhan o Barc Rhanbarthol y Cymoedd, partneriaeth o dros 40 o sefydliadau a gydgyssylltir gennym ni. Rydym hefyd yn darparu grantiau disgresiynol i sefydliadau o'r trydydd sector, i hyrwyddo a hwyluso arferion adfywio

llwyddiannus; ac y mae cyfrifoldeb statudol arnom i gyllido Awdurdod Harbwr Caerdydd.

22. Yn rhan o'r ymgyrch i adfywio ardaloedd difreintiedig, dyrannwyd **£5m** ychwanegol yn 2013-14 ar gyfer Cynllun Ailddatblygu Tai Gorllewin y Rhyl, a **£1.5m** ar gyfer adfer Hen Neuadd y Dref, Merthyr Tudful.

23. Ar hyn o bryd, rwyf yn cynnal adolygiad polisi sy'n ystyried y dulliau adfywio a ddefnyddir gennym, ac yn ystod yr hydref eleni byddwn yn ymgynghori ar ein cynigion ar gyfer cyflenwi a buddsoddi yn y dyfodol. Bydd yr adolygiad yn darparu fframwaith Adfywio newydd, gyda threfn llywodraethu gryfach, dull o weithredu sy'n seiliedig ar bobl a lleoedd, a strwythur cyflenwi cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Craidd yr adolygiad hwn fydd ymrwymiad Llywodraeth Cymru i annog dull 'Llywodraeth-gyfan' o adfywio ac i weithio mewn ffordd wirioneddol integredig, er mwyn sicrhau'r budd gorau posibl i'r cymunedau. Cyhoeddir y polisi newydd yn Chwefror 2013, ynghyd â chynlluniau ar gyfer blwyddyn drosiannol yn 2013-2014 er mwyn pontio unrhyw fwlch rhwng dull y Ardaloedd Adfywio a'r dull newydd.

Ehangu mynediad i'n diwylliant, treftadaeth a chwaraeon ac annog rhagor i gymryd rhan

Y Celfyddydau

24. Cyfanswm y cyllid i Gyngor Celfyddydau Cymru ar gyfer 2013-14 fydd **£34.0m**. Mae'r ganran o bobl o'r grwpiau a dangynrychiolir sy'n mynychu digwyddiadau celfyddydol wedi bod yn codi ers 2006, ac y mae Cyngor Celfyddydau Cymru (CCC) yn rhoi mwy o bwyslais ar gefnogi sefydliadau sy'n annog cyfranogi'n uniongyrchol yn y celfyddydau. Cyhoeddwyd 'Creawdwy'r Ifanc' ym mis Tachwedd 2011, sef strategaeth newydd CCC ar gyfer plant, pobl ifanc a'r celfyddydau.

25. Ar y cyd â'r Gweinidog Addysg a Sgiliau, rwyf wedi cychwyn Adolygiad o'r Celfyddydau mewn Addysg, a fydd yn edrych ar ddealltwriaeth o'r celfyddydau a chyfranogiad ynddynt mewn ysgolion yng Nghymru, ac arferion cyfredol mewn addysg gelfyddydol. Bydd yn edrych ar yr hyn y mae'r ysgolion yn ei wneud i annog pobl ifanc i gymryd rhan yn y celfyddydau ac i ddatblygu eu sgiliau creadigol. Bydd yn nodi arferion da ac yn gwneud argymhellion ar sut y gall ysgolion, awdurdodau lleol, sefydliadau celfyddydol a Llywodraeth Cymru wella'r canlyniadau addysgol sy'n deillio o gymryd rhan yn y celfyddydau. disgwylir i'r Adolygiad ddod i ben erbyn 31 Mawrth 2013.

Amgueddfeydd a Llyfrgelloedd

26. Mae cyfanswm cyllid o **£12m** wedi ei sicrhau o Gronfa Treftadaeth y Loteri ar gyfer ailddatblygu Amgueddfa Werin Cymru, Sain Ffagan. Nod y prosiect yw adeiladu ar boblogrwydd Sain Ffagan fel hoff atyniad ymwelwyr y DU a chyfuno cryfderau amgueddfa awyr agored gyda chryfderau amgueddfa gonfensiynol. Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r prosiect hwn sy'n hollbwysig yn strategol i Gymru, ac wedi clustnodi **£7m** iddo dros gyfnod oes y prosiect.

27. Mae'r Rhaglen Lywodraethu yn nodi ein hymrwymiad i barhau i gynnig mynediad di-dâl i'r saith safle a weithredir gan Amgueddfa Cymru – National Museum Wales. Ategir hyn gan y cymorth grant o **£24.6m** a ddarperir i'r Amgueddfa yn 2013/14.
28. Cyfanswm y cyllid Lyfrgell Genedlaethol Cymru ar gyfer 2013-14 fydd **£11.0m**. Mae'r fframwaith datblygu strategol ar gyfer llyfrgelloedd Cymru, *Llyfrgelloedd yn Ysbrydoli*, a lansiwyd ym mis Tachwedd 2011, yn gydnaws a blaenoriaethau'r Rhaglen Lywodraethu ac yn annog rhagor o gydweithio wrth gaffael a chyflenwi gwell gwasanaethau cyhoeddus. Rhai o flaenoriaethau *Llyfrgelloedd yn Ysbrydoli* yw moderneiddio adeiladau llyfrgelloedd cyhoeddus, datblygu system rheoli llyfrgelloedd ar gyfer Cymru a hyrwyddo darllen a llythrennedd digidol.
29. Un o'r ymrwymadau yn y Rhaglen Lywodraethu yw datblygu potensial y cyfryngau digidol i hyrwyddo diwylliant drwy gyfrwng *Casgliad y Werin Cymru / People's Collection Wales* a mentrau ar-lein eraill. Darperir cyllid craidd gan Lywodraeth Cymru i bartneriaid blaen Casgliad y Werin Cymru sy'n darparu'r rhaglen arloesol hon. Mae'r wefan a'r rhaglen o weithgareddau ategol yn ymchwilio i ffyrdd newydd a chyffrous o gasglu, archwilio, darganfod a rhannu straeon Cymru a'i phobl.

Cadw

30. Byddwn yn darparu cyllid o **£14.2m** yn 2013-14 i gefnogi Cadw, gwasanaeth amgylchedd hanesyddol Llywodraeth Cymru. Un o gyfrifoldebau Cadw yw diogelu ein treftadaeth, sy'n cynnwys Safleoedd Treftadaeth y Byd ac adeiladau a henebion rhestredig. Mae Cadw hefyd yn gweithio i gynnal cymeriad nodweddiadol ein trefi a'n tirlun, ac yn cynorthwyo pobl i ddeall a gwerthfawrogi eu lleoedd a'u hanes. Rydym yn cydnabod pwysigrwydd y cyfraniad hwn, yn economaidd ac yn gymdeithasol, ac wedi ymrwymo i barhau rhaglenni gwaith Cadw. Rydym wedi ymrwymo hefyd i gyflenwi'r Prosiect Twristiaeth Treftadaeth, gwerth **£19m**, a fydd yn hwyluso mynediad i lawer o'n henebion ac yn gwella'r profiad i'r ymwelwyr.

Chwaraeon

31. Drwy gyfrwng Chwaraeon Cymru, rydym yn parhau i gefnogi ystod eang o fesurau sy'n hyrwyddo lefelau uwch o weithgarwch egniïol ac o gyfranogi mewn chwaraeon. Yn rhan o'r cynllun gweithredu Creu Cymru Egniïol, rydym yn buddsoddi mewn chwaraeon cymunedol ac yn cryfhau'r cysylltiadau rhwng ysgolion a chlybiau chwaraeon. Bellach, mae'n rhaglenni nofio am ddim yn rhoi'r pwyslais ar weithgareddau strwythuredig i helpu rhagor o bobl ifanc i nofio a'u hannog i gymryd rhan yn amlach, a thrwy gydol eu hoes, mewn chwaraeon a gweithgareddau hamdden egniïol. Cyfanswm y cyllid ar gyfer Chwaraeon Cymru yn 2013-14 fydd **£24.1m**.

Gwariant a Reolir yn Flynyddol

32. Mae'r cyllidebau Gwariant a Reolir yn Flynyddol yn cynnwys y canlynol:

- Darpariaeth ar gyfer unrhyw gostau pensiwn, a allai godi mewn perthynas â chynlluniau pensiwn Amgueddfeydd Cenedlaethol Cymru a Llyfrgell Cenedlaethol Cymru. Y cyfanswm ar gyfer 2013-14 yw £2.740m. Cyllideb anariannol yw hon; a
- Swm credyd - o £71m yn 2013-14 – sy'n cynrychioli'r swm, a gyfrifir ar sail fformiwla, y bydd yn ofynnol i Awdurdodau Lleol Cymru ei ad-dalu i'r Trysorlys mewn perthynas â system Cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai (HRAS). Yn Lloegr, mae awdurdodau lleol wedi prynu eu hunain allan o'r system, ac ar hyn o bryd rydym yn ystyried yr opsiwn o wneud yr un modd yng Nghymru.

HOUSING, REGENERATION AND HERITAGE MAIN EXPENDITURE GROUP (MEG)

£'000s

REVENUE BUDGET - Departmental Expenditure Limit

SPA	Actions	BEL	BEL Number	2012-13 Supplementary Budget June 2012	2013-14 Indicative Plans Final Budget November 2011	2013-14 Changes	2013-14 New Plans Draft Budget	2014-15 Indicative Plans Final Budget November 2011	2014-15 Changes	2014-15 Indicative Plans Draft Budget
Housing Policy	Supporting People		1011	136,978	136,558	0	136,558	136,558	0	136,558
	Homelessness		1120	7,150	7,181	0	7,181	7,181	0	7,181
			1100	4,671	4,691	0	4,691	4,691	0	4,691
	Independent Living		1285	430	432	0	432	432	0	432
				5,101	5,123	0	5,123	5,123	0	5,123
			1161	172	173	0	173	173	0	173
	Policy Development and Implementation		1181	232	232	-175	57	232	-170	62
			1220	1,860	1,824	-180	1,644	1,824	-180	1,644
				2,264	2,229	-355	1,874	2,229	-350	1,879
	Total Housing Policy			150,493	151,091	-355	150,736	151,091	-350	150,741
	Achieve quality Housing		1162	274	274	0	274	274	0	274
	Housing Enablers		1286	95	95	0	95	95	0	95
	Increase the Supply and Choice of Housing		984	0	0	4,000	4,000	0	4,000	4,000
			95	95	4,000	4,095	95	4,000	4,095	
Affordable homes		1014	115	115	0	115	115	0	115	
Policy research and evaluation		1181	14	14	0	14	14	0	14	
Social Housing Management Grants		1220	156	203	-20	183	203	-20	183	
Policy research and evaluation			285	332	-20	312	332	-20	312	
Regeneration		4151	6,184	6,397	-1,800	4,597	6,397	-1,800	4,597	
Manage Delivery of Legacy Regeneration Areas		4162	8,200	8,000	0	8,000	8,000	0	8,000	
Regeneration			14,384	14,397	-1,800	12,597	14,397	-1,800	12,597	
Total Homes and Places			15,038	15,098	2,180	17,278	15,098	2,180	17,278	
Arts Council of Wales - Running Costs		5800	2,284	2,181		2,181	2,181		2,181	
Arts Council of Wales - Current Expenditure (inc WMC)		5800	31,218	31,490		31,490	31,490		31,490	
Arts Council of Wales - Depreciation		5800	119	119		119	119		119	
Support for the Arts incl INBGW		5812	1,181	1,853		1,853	1,853		1,853	
Total Support and sustain a strong arts sector via the Arts Council and others			34,802	35,643	0	35,643	35,643	0	35,643	

SPA	Actions	BEL	BEL Number	2012-13 Supplementary Budget June 2012	2013-14 Indicative Plans Final Budget November 2011	2013-14 Changes	2013-14 New Plans Draft Budget	2014-15 Indicative Plans Final Budget November 2011	2014-15 Changes	2014-15 Indicative Plans Draft Budget
		Angueddfa Cymru - National Museum of Wales - Running Costs	5540	24,051	24,040	80	24,120	24,040	164	24,204
	Foster Usage and Lifelong Learning through Museum Services	Angueddfa Cymru - National Museum of Wales - Current Receipt	5540	-1,604	-1,604	-80	-1,684	-1,604	-164	-1,768
		Angueddfa Cymru - National Museum of Wales - Depreciation	5540	1,120	1,120		1,120	1,120		1,120
		Foster Usage and Lifelong Learning through Museum Services		23,567	23,556	0	23,556	23,556	0	23,556
		National Library of Wales - Running Costs/ Current Expenditure	5560	10,525	10,821	-280	10,541	10,821	-259	10,562
	Foster Usage and Lifelong Learning through Library Services	National Library of Wales - Current Receipts	5560	-400	-400	-20	-420	-400	-41	-441
		National Library of Wales - Depreciation	5560	1,250	1,250		1,250	1,250		1,250
		Foster Usage and Lifelong Learning through Library Services		11,375	11,671	-300	11,371	11,671	-300	11,371
		CyMAL - Current Expenditure	6170	216	206		206	206		206
		CyMAL - Grants	6170	1,678	1,712		1,712	1,712		1,712
	Strategic Leadership for museum, archive & library services	CyMAL - Peoples' Collection	6170	600	300	300	600	300	300	600
		Strategic Leadership for museum, archive & library services		2,494	2,218	300	2,518	2,218	300	2,518
	Total Museums, Archives and Libraries			37,436	37,445	0	37,445	37,445	0	37,445
		Sports Council for Wales - Running Costs	5900	1,390	1,327		1,327	1,327		1,327
		Sports Council for Wales - Depreciation	5900	779	779		779	779		779
	Delivery of effective sports & physical activity programmes	Sport & Active Wales Fund - Current Expenditure	6010	22,600	22,400	174	22,574	22,400	357	22,757
		Sport & Active Wales Fund - Free Swimming	6010	3,500	3,500		3,500	3,546		3,546
		Sport & Active Wales Fund - Current Receipts	6010	-3,484	-3,484	-174	-3,658	-3,484	-357	-3,841
		Support for Sport & Physical Activity	6012	138	331		331	331		331
	Total Delivery of effective sports & physical activity programmes			24,923	24,853	0	24,853	24,899	0	24,899
	Media and Publishing	Welsh Books Council - Running Costs	6150	1,207	1,153		1,153	1,153		1,153
		Welsh Books Council - Current Grants	6150	2,773	2,773		2,773	2,773		2,773
	Total Media and Publishing			3,980	3,926	0	3,926	3,926	0	3,926
		Cadw - Running Costs/Current Expenditure	2700	12,196	12,144	250	12,394	12,144	513	12,657
		Cadw - Grants	2700	1,995	2,016		2,016	2,016		2,016
		Cadw - Current Receipts	2700	-5,000	-5,000	-250	-5,250	-5,000	-513	-5,513
	Conserve, protect, sustain and promote access to the historic environment	Cadw - Depreciation	2700	275	275		275	275		275
		RCAHM - Running Costs/Current Expenditure	6200	1,973	1,885	4	1,889	1,885	8	1,893
		RCAHM - Grants	6200	165	167		167	167		167
		RCAHM - Current Receipts	6200	-80	-80	-4	-84	-80	-8	-88
		RCAHM - Depreciation	6200	134	134		134	134		134
	Total Conserve, protect, sustain and promote access to the historic environment			11,658	11,541	0	11,541	11,541	0	11,541
	Total Revenue - Housing, Regeneration and Heritage			278,330	279,597	1,825	281,422	279,643	1,830	281,473

CAPITAL BUDGET - Departmental Expenditure Limit									
SPA	Actions	BEL	2012-13 Supplementary Budget June 2012	2013-14 Indicative Plans Final Budget November 2011	2013-14 Changes	2013-14 New Plans Draft Budget	2014-15 Indicative Plans Final Budget November 2011	2014-15 Changes	2014-15 Indicative Plans Draft Budget
Housing Policy	Independent Living		1,641	1,641		1,641	1,641		1,641
	Total Housing Policy		1,641	1,641	0	1,641	1,641	0	1,641
	Achieve quality housing		108,000	108,000	0	108,000	108,000	0	108,000
			47,186	37,470	0	37,470	37,470	0	37,470
			14,258	11,537	0	11,537	11,537	0	11,537
	Achieve quality housing		169,444	157,007	0	157,007	157,007	0	157,007
Homes and Places	Increase the supply and choice of Quality Housing		71,098	43,833	5,000	48,833	43,833	5,000	48,833
			5,417	4,301		4,301	4,301		4,301
	Increase the supply and choice of Quality Housing		76,515	48,134	5,000	53,134	48,134	5,000	53,134
	Implementaiton of Strategic Regeneration Areas		41,630	33,000	7,500	40,500	33,000	1,000	34,000
Regeneration	Manage Delivery of Legacy Regeneration Areas		3,400	2,000	0	2,000	2,000	0	2,000
	Local Authority Regeneration General Capital Funding		11,577	10,888	0	10,888	10,888	0	10,888
	Total Regeneration		56,607	45,888	7,500	53,388	45,888	1,000	46,888
	Total Homes and Places		302,566	251,029	12,500	263,529	251,029	6,000	257,029
Support and sustain a strong arts sector via the Arts Council and others	Arts Council of Wales - Capital Investment (inc WMC)		355	355	0	355	355	0	355
	Support for the Arts - Capital Investment (inc NBGW)		100	95	0	95	95	0	95
	Total Support and sustain a strong arts sector via the Arts Council and others		455	450	0	450	450	0	450
Museums, Archives and Libraries	Foster Usage and Lifelong Learning through Museum Services		600	600	0	600	600	0	600
			538	538	0	538	538	0	538
			0	1,000	0	1,000	1,000	0	1,000
	Total Foster Usage and Lifelong Learning through Museum Services		1,138	2,138	0	2,138	2,138	0	2,138
	National Library of Wales - Capital Maintenance Grant		550	550	0	550	550	0	550
	National Library of Wales - Specimen Purchase Grant		305	305	0	305	305	0	305
	National Library of Wales - Electronic Legal Deposit		100	0	0	0	0	0	0
	National Library of Wales - Replace Library Roof		530	0	0	0	0	0	0
	Total Foster Usage and Lifelong Learning through Library Services		1,485	855	0	855	855	0	855
	CyMAL - Peoples' Collection		100	50	0	50	50	0	50
	CyMAL - Capital		1,250	1,000	0	1,000	1,000	0	1,000
	Total Strategic Leadership for museum, archive & library services		1,350	1,050	0	1,050	1,050	0	1,050
	Total Museums, Archives and Libraries		3,973	4,043	0	4,043	4,043	0	4,043

SPA	Actions	BEL	BEL Number	2012-13 Supplementary Budget June 2012	2013-14 Indicative Plans Final Budget November 2011	2013-14 Changes	2013-14 New Plans Draft Budget	2014-15 Indicative Plans Final Budget November 2011	2014-15 Changes	2014-15 Indicative Plans Draft Budget
Delivery of effective sports & physical activity programmes	Delivery of effective sports & physical activity programmes	Sport and Active Wales Fund - Capital Expenditure	6010	400	400	3	403	400	6	406
		Sport and Active Wales Fund - Capital Receipts	6010	-55	-55	-3	-58	-55	-6	-61
Total Delivery of effective sports & physical activity programmes				345	345	0	345	345	0	345
Media and Publishing	Media and Publishing	Welsh Books Council - Capital		25	25	0	25	25	0	25
Total Media and Publishing				25	25	0	25	25	0	25
Conserve, protect, sustain and promote access to the historic environment	Conserve, protect, sustain and promote access to the historic environment	Cadw - Capital Expenditure	2700	5,298	5,016	0	5,016	5,016	0	5,016
		RCAHM - Capital Expenditure	6200	45	45	2	47	45	3	48
		RCAHM - Capital Receipts	6200	-30	-30	-2	-32	-30	-3	-33
Total Conserve, protect, sustain and promote access to the historic environment				5,313	5,031	0	5,031	5,031	0	5,031
Total Capital - Housing, Regeneration and Heritage				314,318	262,564	12,500	275,064	262,564	6,000	268,564

REVENUE BUDGET - Annually Managed Expenditure										
SPA	Actions	BEL	BEL Number	2012-13 Supplementary Budget June 2012	2013-14 Indicative Plans Final Budget November 2011	2013-14 Changes	2013-14 New Plans Draft Budget	2014-15 Indicative Plans Final Budget November 2011	2014-15 Changes	2014-15 Indicative Plans Draft Budget
Museums, Archives and Libraries	Museums	Museums Pensions		1,976	2,174	0	2,174	2,174	0	2,174
	Libraries	Libraries Pensions		514	566	0	566	566	0	566
Total Museums, Archives and Libraries				2,490	2,740	0	2,740	2,740	0	2,740
Housing	Achieve quality housing	Housing Revenue Account Subsidy	1300	-68,000	-55,000	-16,000	-71,000	-55,000	-16,000	-71,000
Total Housing				-68,000	-55,000	-16,000	-71,000	-55,000	-16,000	-71,000
Total AME - Housing, Regeneration and Heritage				-65,510	-52,260	-16,000	-68,260	-52,260	-16,000	-68,260

REVENUE BUDGET - Annually Managed Expenditure										
SPA	Actions	BEL	BEL Number	2012-13 Supplementary Budget June 2012	2013-14 Indicative Plans Final Budget November 2011	2013-14 Changes	2013-14 New Plans Draft Budget	2014-15 Indicative Plans Final Budget November 2011	2014-15 Changes	2014-15 Indicative Plans Draft Budget
	Housing, Regeneration and Heritage - Summary									
	Revenue DEL			278,330	279,597	1,825	281,422	279,643	1,830	281,473
	Capital DEL			314,318	262,564	12,500	275,064	262,564	6,000	268,564
	Total DEL			592,648	542,161	14,325	556,486	542,207	7,830	550,037
	Annually Managed Expenditure									
				-65,510	-52,260	-16,000	-68,260	-52,260	-16,000	-68,260
Total - Housing, Regeneration and Heritage				527,138	489,901	-1,675	488,226	489,947	-8,170	481,777

Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol

Cyllideb ddrafft y Gymraeg o fewn y portffolio Addysg a Sgiliau.

Diben

1. Darparu papur tystiolaeth ar gyfer y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol ynghylch cyllideb ddrafft y Gymraeg yn y portffolio Addysg a Sgiliau ar gyfer 2013-14.
2. Mae'n bwysig nodi bod y ffigurau a amlinellir yn y papur ar gyfer pethau a enwir mewn rhaglenni penodol i hybu'r Gymraeg. Nid oes modd rhoi ffigurau ar gyfer y costau cyffredinol o hybu'r Gymraeg, oherwydd mae dwyieithrwydd yn rhan annatod o weledigaeth Llywodraeth Cymru, ac mae darparu gwasanaethau'n ddwyieithog wedi'i brif ffrydio yn ei holl feysydd gwaith.

Yr amserlen

3. Cyhoeddwyd y gyllideb ddrafft ar 2 Hydref 2012.

Cyllideb Ddrafft Addysg a Sgiliau ar gyfer 2013-14

4. Mae Cyllideb Ddrafft 2013-14 yn darparu cynllun dwy flynedd ar gyfer buddsoddi yn y ddarpariaeth addysg a sgiliau yng Nghymru. Yn Nhabl 1 ceir trosolwg o'r gyllideb sydd wedi'i chynllunio ar gyfer Addysg a Sgiliau sef y 'Prif Grŵp Gwariant' (MEG). Hefyd, mae modd gweld y newidiadau i'r gyllideb ddangosol ers cyhoeddi'r Gyllideb Ddangosol ddiwethaf ym mis Mehefin 2012 (a oedd yn ailddatgan y gyllideb Addysg a Sgiliau gan gymryd i ystyriaeth y newidiadau portffolio ers y Gyllideb Derfynol).

Tabl 1: Prif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau

	2012-13 Cyllideb Atodol Mehefin 2012 £000	2013-14 Cynlluniau Dangosol y Gyllideb Derfynol £000	2013-14 Newidiadau £000	2013-14 Cynlluniau Newydd y Gyllideb Ddrafft £000	2014-15 Cynlluniau Dangosol y Gyllideb Derfynol £000	2014-15 Newidiadau £000	2014-15 Cynlluniau Newydd y Gyllideb Ddrafft £000
Refeniw DEL	1,676,529	1,694,824	-21,025	1,673,799	1,702,459	-20,825	1,681,634
Cyfalaf DEL	178,293	143,834	33,300	177,134	143,834	10,000	153,834
Cyfanswm DEL	1,854,822	1,838,658	12,275	1,850,933	1,846,293	-10,825	1,835,468
Gwariant a Reolir yn Flynyddol	178,309	161,285	15,584	176,869	153,310	29,839	183,149
Addysg a Sgiliau	2,033,131	1,999,943	27,859	2,027,802	1,999,603	19,014	2,018,617

5. Mewn papur tystiolaeth tebyg, a luniwyd ar gyfer cyfarfod y Pwyllgor Menter a Busnes ar 17 Hydref a'r Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc ar 10 Hydref, mae gwybodaeth fanwl am weddill y cyllidebau Addysg a Sgiliau sy'n berthnasol iddynt.

Is-adran y Gymraeg

6. Sefydlwyd Is-adran y Gymraeg ym mis Ionawr 2012, drwy ddwyn ynghyd:

- Uned y Gymraeg mewn Addysg - sy'n gyfrifol am y Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg;
- Uned y Gymraeg - sy'n gyfrifol am Strategaeth y Gymraeg ac am weithredu Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, ac
- Uned y Gymraeg yn y Gymuned - sy'n cynnwys staff a drosglwyddodd i Lywodraeth Cymru ym mis Ebrill 2012, ar ôl diddymu Bwrdd yr Iaith Gymraeg.

7. Yn y tabl isod ceir y dyraniadau arfaethedig ar gyfer cyllideb Is-adran y Gymraeg. Caiff y dyraniadau ar gyfer 2013/14 a 2014/15 eu rhannu rhwng Uned y Gymraeg mewn Addysg ac Uned y Gymraeg (sy'n rheoli cyllideb a weinyddir ar y cyd gan Uned y Gymraeg ac Uned y Gymraeg yn y Gymuned), fel yr amlinellir isod:

Tabl 2: Dyraniadau'r Gyllideb Refeniw

	2012-13 Cyllideb Atodol Mehefin 2012 £000	2013-14 Cynlluniau Dangosol y Gyllideb Derfynol £000	2013-14 Newidiadau £000	2013-14 Cynlluniau Newydd y Gyllideb Ddrafft £000	2014-15 Cynlluniau Dangosol y Gyllideb Derfynol £000	2014-15 Newidiadau £000	2014-15 Cynlluniau Newydd y Gyllideb Ddrafft £000
Y Gymraeg mewn Addysg	16,412	12,377	3,835	16,212	12,377	3,835	16,212
Y Gymraeg	8,564	14,078	-5,214	8,864	14,078	-5,214	8,864
Cyfanswm y Gymraeg	24,976	26,455	-1,379	25,076	26,455	-1,379	25,076

Uned yr Iaith Gymraeg

8. Trosglwyddodd y cyfrifoldeb am y rhan fwyaf o grantiau a phrosiectau Bwrdd yr Iaith Gymraeg i Lywodraeth Cymru ym mis Ebrill 2012, ynghyd â'r cyfrifoldeb am ddatblygu cymunedol. Mae hyn yn cynnwys grantiau i sefydliadau Cymraeg fel yr Eisteddfod Genedlaethol, Urdd Gobaith Cymru a'r Mentrau Iaith.

9. Mae Comisiynydd y Gymraeg yn gyfrifol am godi ymwybyddiaeth am statws swyddogol y Gymraeg yng Nghymru, Terminoleg a Chyfieithu, a gweithredu system newydd Safonau'r Gymraeg.

10. Diben cyllideb Uned y Gymraeg yw cynorthwyo i weithredu Strategaeth y Gymraeg, *iaith fyw: iaith byw 2012-17*, sy'n adlewyrchu cynnwys Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, ac sy'n ategu'r Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg (gweler isod).

11. Mae'r strategaeth newydd yn disodli'r cynllun gweithredu cendlaethol ar gyfer Cymru ddwyieithog, *Iaith Pawb*.

12. Yn y strategaeth ddrafft ceir chwe nod strategol, sef:

- cryfhau sefyllfa'r Gymraeg yn y **gymuned**;
- annog a chefnogi **trosglwyddo'r Gymraeg** mewn teuluoedd;
- cynyddu'r ddarpariaeth o weithgareddau cyfrwng Cymraeg ar gyfer plant a phobl ifanc a hybu gwerth y Gymraeg ymhlith **plant a phobl ifanc**;
- gwella **gwasanaethau Cymraeg i ddinasyddion**;
- rhoi mwy o gyfle i bobl ddefnyddio'r **Gymraeg yn y gweithle**; a
- cryfhau'r **seilwaith** ar gyfer yr iaith.

13. Bydd cysylltiad amlwg rhwng yr holl wariant â chwe nod strategol y Strategaeth.

14. Ym mis Mawrth 2012, cytunwyd ar ddsraniad y cyllid rhwng Uned y Gymraeg a Chomisiynydd y Gymraeg, am y flwyddyn cyntaf ar ôl y newidiadau a achoswyd gan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011. O'r £13.9 miliwn a ddosbarthwyd i Fwrdd yr Iaith Gymraeg, mae'r Comisiynydd yn cael £4.1 miliwn yn 2012/13, ac mae £9.9 miliwn yn cael ei roi i Uned y Gymraeg.

15. O'r £9.9 miliwn, mae £4.026 miliwn wedi cael ei drosglwyddo i linell gwariant Uned y Gymraeg mewn Addysg (hen Uned Datblygu'r Gymraeg) ac mae £1.35 miliwn wedi ei drosglwyddo i'r Costau Rhedeg Adrannol. Caiff y £4.5 miliwn sy'n weddill ei ddefnyddio gan Uned y Gymraeg i ariannu grantiau a phrosiectau.

16. Ar gyfer 2013/14 bydd y gyllideb yn adlewyrchu'r newidiadau a wnaed yn 2012/13, gan roi cyllideb ddangosol i Uned y Gymraeg o £8.864 miliwn. Amlinellir y trefniadau ar gyfer ystyried cyllideb Comisiynydd y Gymraeg yn Rhan 5 o Atodlen 1 i Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Bydd y Comisiynydd yn llunio amcangyfrif blynyddol o incwm a gwariant, ac yn ei gyflwyno i Weinidogion Cymru o leiaf pum mis cyn dechrau'r flwyddyn ariannol; bydd Gweinidogion Cymru yn archwilio'r amcangyfrif ac yn ei osod, gydag addasiadau os oes rhai, ger bron Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Caiff gweddill y grant i'r Comisiynydd ei ddefnyddio gan Uned y Gymraeg i ariannu grantiau a phrosiectau ac i sefydlu Tribiwnlys y Gymraeg.

Tabl 3 - Y prif feysydd a ariennir gan Wariant Uned y Gymraeg yn 2012-13

Grant Comisiynydd y Gymraeg	£4.1 miliwn
Grantiau i Hybu'r Gymraeg	£3.6 miliwn
Prosiectau Cymraeg	£0.864 miliwn
	£8.564 miliwn

Uned y Gymraeg mewn Addysg

17. Mae parhau i gyflenwi'r Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg yn ymrwymiad allweddol yn Rhaglen Lywodraethu 2011-16. Mae'r Strategaeth yn amlinellu agenda hirdymor ar gyfer parhau i ddatblygu addysg a hyfforddiant Cymraeg a chyfrwng Cymraeg, ac felly i'w gweithredu'n llwyddiannus bydd angen buddsoddiad parhaus gan Lywodraeth Cymru. Mae'r Strategaeth ar waith ers mis Ebrill 2010. Ym mis Gorffennaf 2012 y cyhoeddwyd yr adroddiad cynnydd blynyddol diweddaraf.

18. Isod, ceir rhai o'r lwyddiannau allweddol y ddwy flynedd gyntaf:

- Mae fframwaith cynllunio newydd wedi ei sefydlu ar gyfer awdurdodau lleol i weithredu addysg cyfrwng Cymraeg; mae'r Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg wedi bod ar waith ers 1 Ebrill 2012.
- Creu Grant y Gymraeg mewn Addysg cyfun sydd â ffocws newydd a fydd yn helpu awdurdodau lleol i fodloni'r amcanion a ddisgwyllir ganddynt fel yr amlinellir yn y Strategaeth o 2012 ymlaen.
- Parhau i ddatblygu darpariaeth cyfrwng Cymraeg newydd, gan gynnwys darpariaeth alwedigaethol, ar gyfer yr ystod oedran 14-19.
- Cyflwyno'r prosiect Hyrwyddwyr Dwyieithog i bob coleg AB erbyn Ebrill 2013 a sefydlu Hyrwyddwr Dwyieithog ar gyfer y sector dysgu seiliedig ar waith.
- Buddsoddiad sylweddol mewn fframwaith cenedlaethol ar gyfer hyfforddi ymarferwyr drwy'r Cynllun Sabothol Iaith Gymraeg.
- Cymorth parhaus ar gyfer darparu cyfleoedd i oedolion ddysgu Cymraeg drwy'r rhaglen Cymraeg i Oedolion.

- Comisiynu adnoddau newydd addysgu a dysgu cyfrwng Cymraeg.

19. Mae'r gyllideb gyfredol ar gyfer gweithredu'r Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg yn £16.412 miliwn ym mhob blwyddyn ariannol (Linell Wariant yn y Gyllideb y Gymraeg mewn Addysg 5164). O 2012-13, mae hyn yn cynnwys £4.026 miliwn a drosglwyddwyd o Uned y Gymraeg ar gyfer grantiau a arferai gael eu hariannu gan Fwrdd yr Iaith Gymraeg, sef Mudiad Meithrin a'r athrawon bro.

20. Yn ogystal â chyllideb benodol y Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg, mae'r cyllid ar gyfer addysg a hyfforddiant cyfrwng Cymraeg hefyd yn cael ei brif ffrydio i bolisïau a rhaglenni a reolir gan dimau eraill AdAS.

21. Mae'r cyllidebau dangosol yn dangos y bydd y gyllideb ar gyfer gweithredu'r Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg yn cael ei diogelu ar y lefelau cyfredol. O ganlyniad, bydd modd gwneud amrywiaeth o waith datblygu i gefnogi'r camau gweithredu sy'n flaenoriaeth ac a enwir yn y Strategaeth. Hefyd, cafodd £200,000 ei drosglwyddo o Uned y Gymraeg mewn Addysg i Is-adran y Gymraeg ar ôl sicrhau arbedion yn y gwariant a gynlluniwyd.

22. Yn y tabl isod, dangosir y prif feysydd gwaith a ariennir o gyllideb y Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg yn 2012-13:

<i>Tabl 4 - Y prif feysydd a ariennir gan Wariant Uned y Gymraeg yn 2012-13</i>	
Cynllunio a prif ffrydio addysg cyfrwng Cymraeg a datblygu'r ddarpariaeth (gan gynnwys addysg 14-19, colegau addysg bellach)	£2.405 miliwn
Grant y Gymraeg mewn Addysg a chymorth i awdurdodau lleol	£5.630 miliwn
Cyflenwi'r ddarpariaeth ar gyfer y Gymraeg drwy Cymraeg i Oedolion a Chymraeg ail iaith.	£2.604 miliwn
Hyfforddi ymarferwyr (gan gynnwys y Cynllun Sabothol Cyfrwng Cymraeg)	£2.673 miliwn
Comisiynu adnoddau newydd ar gyfer addysgu a dysgu	£2.900 miliwn
Ymchwil, gwerthuso a marchnata	£0.200 miliwn
Cyfanswm	£16.412 miliwn

23. Nid oes unrhyw newidiadau sylweddol ar y gweill ar gyfer 2013-14, er bod cyfran y gyllideb sydd i'w defnyddio i gefnogi pob un o'r meysydd allweddol uchod yn amrywio yn ôl y camau gweithredu sydd wedi'u blaenoriaethu i'w hystyried yn ystod 2013-14.

Gwariant ar y Gymraeg o fewn y rhaglenni eraill ym Mhrif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau.

24. Yn Nhabl 4 ceir gwybodaeth am ddsraniad y cyllid ar brosiectau Cymraeg o fewn y rhaglenni eraill ym Mhrif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau. Amcangyfrifon dangosol yw'r ffigurau ar hyn o bryd, gan nad yw'r cyllidebau ar gyfer 2013-14 heb eu dadgyfuno o dan lefel y Llinell Wariant yn y Gyllideb.

Tabl 4: Cyllid ar gyfer y Gymraeg ym meysydd eraill Prif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau.

Disgrifiad	Amcangyfrif Dangosol £000	BEL Addysg a sgiliau
Iaith Pawb	2,000	Y Cyfnod Sylfaen
Grant Cyngor Llyfrau Cymru	337	Llythrennedd a rhifedd
Atodiad Cymhelliant Cyfrwng Cymraeg	280	Datblygu a Chefnogi Athrawon
Cymwysterau Cyfrwng Cymraeg	640	Cymwysterau (5160)
Cymraeg i Oedolion	10,576	Darpariaeth Addysg Bellach (4763)
Ymgodiad Cyfrwng Cymraeg	6,096	Darpariaeth Addysg Bellach (4763)
Darpariaeth TGAU/UG/U2	1,483	Darpariaeth Addysg Bellach (4763)
Hyfforddiant ar gyfer Tiwtoriaid Cymraeg i Oedolion	98	Refeniw Addysg Uwch (4620)
Premiwm Cyfrwng Cymraeg	899	Refeniw Addysg Uwch (4620)
Hyfforddiant Cychwynnol Athrawon	600	Refeniw Addysg Uwch (4620)
Ysgoloriaethau Cyfrwng Cymraeg	130	Prosiectau Er Mwyn Ein Dyfodol (4681)
Coleg Cymraeg Cenedlaethol	4,049	Prosiectau Er Mwyn Ein Dyfodol (4681)

Crynodeb

25. Cyflwynir y gyllideb ddrafft ar gyfer y Gymraeg o fewn portffolio Addysg a Sgiliau ar gyfer 2013 -14 i'r Pwyllgor i'w hystyried.

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 6

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Name of meeting: CABINET COMMITTEE

Date: 14TH August 2012

Title of report:

REMOVING BARRIERS TO WORK AND TRAINING – Eligibility for free early education and childcare

Is it likely to result in spending or saving £250k or more, or to have a significant effect on two or more electoral wards?	Yes
Is it in the Council's Forward Plan ?	Yes
Is it eligible for call in by Scrutiny ?	Yes
Date signed off by <u>Director</u> & name	Alison O'Sullivan – 1 st August 2012
Is it signed off by the Director of Resources?	David Smith August 1 st 2012
Is it signed off by the Acting Assistant Director - Legal & Governance?	Vanessa Redfern – 1 st August 2012
Cabinet member portfolio	CHYPS Cllr Cath Harris Cllr Peter O'Neill

Electoral [wards](#) affected: All

Ward councillors consulted: Cabinet Briefing Members

Public or private: Public

1.0 Purpose of report

- 1.1 This report outlines proposals to introduce a new flagship support package to fund childcare for parents moving from benefits into work and training.
- 1.2 It also highlights the proposals and preparations for the expected expansion of free early education and care for 2 year olds.

2.0 Key points

Background

- 2.1 The foundation years (pregnancy to age five) are critical to children's life chances. Research¹ shows the importance of high quality early education in supporting children's development. Most children who are developing well at the end of the Foundation Stage go on to do well in school and later life, and children who fall into the lowest achieving 20% at the age of five are six times more likely to be in the lowest 20% at age seven.
- 2.2 A number of recent reviews² and policy documents³ have highlighted the importance of tackling poverty in order to improve life chances for children. The provision of affordable, high-quality child care is a cornerstone in supporting parents and carers to take up employment and training opportunities. The availability and affordability of high quality childcare services contributes to improving the skills and employability of parents.
- 2.3 Tackling poverty and improving life chances for children are therefore key priorities for Kirklees Council.
- 2.4 In supporting these local priorities this paper proposes to trial a flagship scheme which offers childcare to parents moving from benefits into work or training. This is particularly important when parents work in relatively low-paid jobs or are in training and the costs of childcare acts as a disincentive and becomes a barrier to improving family life.
- 2.5 Subject to parliamentary approval of regulations the Department for Education will publish Statutory Guidance on the delivery of 15 hours free early education for the most disadvantaged 2 year olds (20% of the cohort) which will come into force in September 2013. This will rise to 40% of two year olds from September 2014.
- 2.6 Kirklees Council is committed to enabling more children to access free high quality early education and this paper proposes an early roll out of the programme before legislation comes into force. This would enable growing numbers of two year olds to be able to access 10 hours of free provision from September 2012. This early expansion would provide increased opportunities for young children to learn, develop and improve readiness for school and life long learning.

ELIGIBILITY

- 2.7 As part of a pilot programme, Kirklees currently funds children who fall into the categories below to access 10 free hours of early education and childcare:
Children:
 - Who are Looked After by the Local Authority
 - Have a child protection plan
 - Are assessed as a child in need
 - Have a CAF
 - Have a recognised disability

It is proposed that these children continue to be eligible⁴ as the programme expands and becomes an entitlement for some 2 year olds.

¹ Sammons, P. Sylva, K. Melhuish, E. Siraj-Blatchford, I. Taggart, B. And Hunt, S. (2008) *Influences on Children's Attainment and Progress in Key Stage 2: Cognitive Outcomes in Year 6*. DCSF Research Report DCSF-RR048

² Independent Review on Child Poverty, Frank Field; Early Intervention: The next steps, Graham Allen.

³ Supporting Families in the Foundation Years DfE/DoH

⁴ In some circumstances it may not be appropriate for very vulnerable or distressed children to take up free provision and this decision must rest with the lead professional working with the family/child. In the main however, it is suggested that lead professionals working with children and families in need from which ever agency, should proactively support access to free provision.

- 2.8 In addition, this paper proposes to trial the funding of **up to 25 hours free childcare per week**, during term time for parents living in Kirklees with children aged 0-14 (18 for children with special needs or disability):
- Who are in receipt of Job Seekers Allowance and who currently find it difficult to access funding for childcare; and
 - Who take up specified training which supports work readiness
- 2.9 This paper also proposes to trial the expansion of 10 hours free childcare for 2 year olds eligible for free school meals and whose parents or carers receive one or more of the following:
- Income Support
 - Income Based Job Seekers Allowance
 - Income Related Employment and Support Allowance
 - Child Tax Credit, but are not entitled to a Working Tax Credit and your annual income (as assessed by Her Majesty's Revenue and Customs) is less than £16,190
 - Support under Part V1 of the Immigration and Asylum Act 1999
 - Guarantee element of State Pension Credit
- 2.10 As part of this programme parents will be expected to attend an information session and subsequent support sessions at their local children's centre where they will be advised about the range of services, training and development opportunities which are available whilst their child is accessing childcare. Eligibility for this element of the scheme should begin the term after a child becomes two. This will afford a smooth transition for children into their universal entitlement of 15 hours when they become three.

FUNDING

- 2.11 Since 2011, increased levels of funding have been made available to local authorities to prepare for forthcoming legislation which will require Local Authorities to secure 15 hours of free early education and childcare for 20% of 2 year olds from September 2013, (40% from 2014).
- 2.12 To this end and based on national announcements the Council has agreed budget plans subject to additional government funding as follows:

	Total allocation
2012/13	£1.3m
2013/14	£2.5m (routed through DSG)
2014/15	£4.8m (routed through DSG)

- 2.13 This funding would represent a significant investment in the childcare sector over the next few years.
- 2.14 In October 2011, Cabinet also agreed that any savings made from the transformation of daycare services above those required for the Medium Term Financial Plan would also be made available to support funded places for disadvantaged 2-year-olds.
- 2.15 This significant and early commitment to invest in Early Education and Childcare prior to legislation coming into effect, enables Kirklees to be at the forefront of aligning local anti poverty and childcare strategies and bring together the availability of free provision with approaches to reducing worklessness and tackling poverty.
- 2.16 It is proposed that upto £460,700⁵ of the 2012/13 allocated budget be made available to fund the flagship scheme as outlined at 2.8 to enable Job Centre

⁵ This sum has been calculated by approximating the demand as 25 hours for 100 children. It is likely that the budget will fund additionality for more than 100 children as not all will require 25 hours. Funding to childcare providers will be based on the actual hours taken

Plus/ and the local College and University to make childcare available for parents taking up work or embarking on training which affords the greatest opportunity for skills development and which will secure long term employability.

- 2.17 It is proposed that the remaining part of the budget allocation for 2012/13 be used to fund childcare as outlined at 2.9 above. (These two strands of the scheme are not mutually exclusive and for example a parent with a 2 year old could be able to access 10 free hours and top these up in order to take up a vocational training scheme)
- 2.18 Effective management and monitoring of the budget and the use of corrective action to secure maximum take up without exceeding the allocated budget will be critical.
- 2.19 It is anticipated that the assessment of eligibility and the allocation of funding will be via the current systems and processes for Free Early Education and Childcare.
- 2.20 On 30th May 2012 the Government announced that it will route Early Education and Childcare funding for 2-year-olds via the Dedicated Schools Grant from April 2013. This will align the funding arrangements with those already in place for the funding of 15 hours free early education and childcare for 3 & 4 year olds.

EXPANDING THE SCHEME

Principles

- 2.21 The following principles are intended to underpin the expansion of the scheme;
 1. Funding for free childcare should be strongly aligned to the Council's priorities to reduce poverty and improve outcomes for children.
 2. Access to free childcare provision should be barrier free
 3. Bureaucracy should be minimised
 4. Only high quality provision should be funded
 5. Utilisation of the local authority's childcare market management and commissioning framework to manage the childcare market.

Sufficiency of High Quality Childcare Provision

- 2.22 Substantial engagement with the childcare sector has been undertaken as a result of the funding commitment outlined above. Many providers have been investing in their businesses in readiness for this expansion to ensure that there is sufficient provision available.
- 2.23 High quality childcare services have the greatest impact on outcomes for children and in recent years significant investment has been made in the sector so that 79% of childcare providers are now rated good or outstanding by Ofsted.
- 2.24 Recent investment in childcare workforce development programmes have increased the number of graduates and qualified staff in the sector. Children's learning, development and school readiness is better supported than ever before by skilled practitioners.
- 2.25 The Kirklees childcare sector is estimated to contribute £50-60 million to the local economy each year and is estimated to employ approximately 2,200 people. The expansion of free provision for 2 year olds will add significant value to this sector which is estimated to build up to an additional £8 million from 2014
- 2.26 It is estimated that the level of investment indicated at 2.11, will secure approximately 250 full time equivalent jobs in the Kirklees childcare sector.
- 2.27 The use of professional childcare services brings parents into contact with a wide range of other services, (particularly through Children's Centres) which support parents in developing confidence and work related skills so that they

are able to move into work once their child starts school. (For example Basic Skills training).

- 2.28 From September 2012, the Early Years Foundation Stage places a statutory requirement on childcare providers to review children's progress at the age of 2 and supply parents with a short written summary of their child's progress.
- 2.29 As a growing number of 2 year olds begin to access free provision it will become increasingly important for childcare professionals to work in partnership with health colleagues who are also charged with undertaking assessment of two year olds, in order to reduce duplication and confusion for parents.

Effective Partnerships

- 2.30 Partnership working between the council and the local training and learning providers and job centre plus will be critical to success. It is recommended that these links are maintained and strengthened in order to ensure that barriers to work and training are reduced and that the availability and support for childcare services for parents returning to work or training are maximised.
- 2.31 Section 3 of the Childcare Act 2006 requires local authorities to make arrangements to secure early childhood services⁶ in an integrated manner in order to maximise access and benefits to families and children. Integrated working means anyone working with young children and their families should work together and combine their professional expertise, knowledge and skills, to deliver a co-ordinated package of support.
- 2.32 It is recommended that during the child's induction period with the childcare setting, parents of funded 2 year olds should be expected to attend an information session at the local children's centre where they find out about local availability of training and development opportunities.
- 2.33 Childcare providers are in a unique position to provide information and support to parents about the availability of activities to support skills development and confidence. In order for children and families to secure maximum benefit from their childcare provision, the integration of childcare services with other children's services will continue to be facilitated through the work of the Early Intervention Board.

Publicity and Marketing

- 2.34 Planning for the publicity and marketing campaign to support the proposals is well under way. It is anticipated that a publicity launch in late August/Early September will encourage take up and increase demand for childcare places considerably.

3.0 Implications for the Council

3.1 Legal Implications

3.2 Financial Implications

Early Intervention Grant funding tagged by the Government for Free Early Education and Care for 2 year olds, is being used flexibly to deliver on the proposals outlined in this paper. From April 2013 however, this funding will be routed via the Dedicated Schools Grant and funding for childcare other than for disadvantaged 2 year olds will therefore need to be found from elsewhere.

It is not expected that DSG funding will be able to be used to fund the proposed scheme to support parents into work or training. As a result, a continuation of the proposed scheme into 2013-14 would require resources to be identified of approx £150k. This would lead to an examination of all existing 2013-14 EIG budgets to identify where such resources could be

⁶ Early childhood services are defined as Childcare , Social services functions, Health services, Job centre plus, Information Advice and Guidance for parents:

found. Until further details of the transfer of funding to the DSG are confirmed, more detailed analysis is not possible.

The financial model for the proposals in this paper make estimates of take-up in the current year. There remains a risk that take-up in excess of estimates would create a financial pressure for the Council.

It is important to note that the proposed continuation of existing criteria for two year olds in addition to eligibility prescribed by the expected statutory guidance (September 2013), may require additional resources to be identified.

3.3 HR implications

The rollout of this programme has been taken into account in the recent Early Learning and Childcare Review.

3.4 IT implications

Development of the current system is underway

3.5 Council Priorities

The proposals in this report support the delivery of Corporate Priorities to enhance life chances for young people and to support business growth and create jobs.

3.6 Equalities Impact Assessment

Stage 1 and 2 Equality Impact Assessments have been completed and are available on request from the contact officer (see below). The proposals are intended to reduce inequalities and should not have any negative impact on any sector of the community.

4.0 Consultees and their opinions

4.1 The following people/ groups/ councillors/ officers/ partners/representatives have been consulted in the preparation of this report

- Huddersfield College
- Huddersfield University
- Job Centre Plus
- Pre-school Learning Alliance
- National Day Nurseries Association
- National Childminding Association
- Schools
- Cabinet Briefing
- Children and Young Peoples Directorate Management Team
- Revenue and Benefits Service
- Learning Service
- Early Intervention and Targeted Support Service

4.2 The response from consultees to this proposal has been positive. The provision of free childcare will remove barriers to work and training for parents and support improved outcomes for children.

5.0 Proposed Next Steps

5.1 Launch the publicity and marketing campaign.

5.2 Finalise the mechanism for funding childcare costs for parents enrolled with local training providers

- 5.3 Finalise the mechanism for funding childcare costs for parents engaged with Job Centre Plus Programmes.
- 5.4 Continue to implement the local authority's childcare sufficiency plan which will ensure that there are enough childcare places in the right locations across Kirklees.
- 5.5 Establish a system for confirming eligibility which is simple and accessible for parents, lead professionals, colleges, training providers and childcare services
- 5.6 Monitor take up and spend and take appropriate action to balance the available funding allocation.
- 5.7 Continue to establish and embed clear protocols with social care, health and children's centres which ensures effective partnership and integrated working with childcare providers to support routes to access relevant services for parents.
- 5.8 Continue to work in partnership with health and children's centre colleagues to develop a consistent approach to the content of and approach to implementing a progress check for 2 year olds.
- 5.9 Continue to challenge and support childcare services to continuously improve the quality of their provision
- 5.10 Implement the Childcare Workforce Development Plan.
- 5.11 Continue to operate an effective and efficient administration system to allocate funding in line with Local authority processes and procedures.

6.0 Officer Recommendations and Reasons

It is proposed that:

- 6.1 Kirklees Council continues to fund free early education and care for a prescribed number of hours⁷ for 2 year olds who have been assessed as meeting the following criteria:
 - A Looked After child
 - A child with a child protection plan
 - A child in need
 - A child with a CAF
 - A child with a disability
- 6.2 Once a child becomes eligible under this programme it is proposed that they remain entitled until they become eligible for 15 hours of universal provision when they become three.
- 6.3 A flagship scheme which supports the Council's priority to tackle poverty and support parents in to work and training be trialled. Eligibility criteria for funded childcare for this programme during 2012/13 is proposed as follows:
 - up to 25 hours funded childcare for parents on Job Seekers allowance
 - up to 25 hours for parents who take up particular training which supports work readiness.
- 6.4 In readiness for Statutory Guidance requiring the expansion of 15 free hours of early education and childcare to 20% of 2 year olds from September 2013, (40% from September 2014), 10 hours of provision for 2 year olds who meet the criteria for free school meal eligibility should be made available from September 2012. In order to access places funded through this early roll out parents will be expected to attend an information session and subsequent support sessions at their local children's centre where they will be advised about the range of services, training and development opportunities which are available whilst their child is accessing childcare. Eligibility for this element of the scheme should begin the term after a child becomes two. This will afford a

⁷ Currently 10 hours but rising to 15 from September 2013

smooth transition for children into their universal entitlement of 15 hours when they become three.

7.0 Cabinet portfolio holder's recommendations

Support the Officer Recommendations

8.0 Contact officer and relevant papers

Carol Lancaster

Senior Manager Early Learning and Childcare

E:mail carol.lancaster@kirklees.gov.uk

9.0 Assistant director responsible

John Edwards

Assistant Director for Learning

john.edwards@kirklees.gov.uk

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon